

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at opføre 2 nye ældreegnede boenheder, med plads til i alt 8 beboere, til institutionen Najugaqarfik Elisibannuaq. Opførelsen af lokalerne skal være påbegyndt inden efterårssamlingen 2013.

(Medlem af Inatsisartut Knud Kristiansen og Siverth K. Heilmann, Atassut)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling)

1. behandling

Jeg vil indlede med at takke de to forslagsstillere Knud Kristiansen og Siverth K. Heilmann for at stille et forslag, der tilgodeser psykisk udviklingshæmmede voksne. Psykisk udviklingshæmmede voksnes livskvalitet og udfoldelsesmuligheder anser Naalakkersuisut for et særdeles vigtigt emne. Det nævnes blandt andet i koalitionsaftalen, at der skal arbejdes med særligt udsatte grupper, såsom omsorgssvigtede, handicappede, ældre og psykisk syge og, at dette arbejde skal ske med udgangspunkt i den allerede indsamlede viden. Så området er prioriteret af Naalakkersuisut.

Ønsker man at lave ændringer på institutionsområdet, skal man være opmærksom på, hvordan kommunerne og Selvstyret har forskellige ansvarsområder når det kommer til, økonomi, drift og anlægsudgifter.

Handicapområdet har i de sidste par år gennemgået markante ændringer. En af de største ændringer skete d. 1. januar 2011. Her overgik hele det økonomiske ansvar fra Selvstyret til kommunerne. Kommunerne er således i dag øverste ansvarlige for institutionernes økonomi. Kommunernes finansiering af handicapinstitutionerne er delt i to. For det første fraregnes halvdelen af de budgetterede udgifter for institutionerne i kommunernes bloktilskud. For det andet opkræves kommunerne en takstbetaling for de anbragte personer på institutionerne. Det betyder, at Selvstyret i dag ikke har driftsudgifter til handicapinstitutionerne, og at de løbende udgifter afholdes direkte eller indirekte af kommunerne.

Den daglige drift af handicapinstitutioner varetages af Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling. Kommunerne er økonomisk ansvarlige på området, men Selvstyret varetager driftsansvaret.

Anlægsudgifter til handicapinstitutionerne, herunder blandt andet en eventuel udbygning af Elisibannuaq, afholdes af Selvstyret.

Denne ansvarsfordeling imellem økonomi, drift og anlægsudgifter er væsentlig, når der ønskes ændringer på området. Alle ændringer i antallet af pladser, normeringer og bygninger på institutionerne bør derfor træffes i et tæt samspil med kommunerne. Endvidere bør ændringer på området ske, således at de økonomiske midler fordeles på den bedst mulige måde, og på et så veloplyst grundlag som det er muligt. I forhold til det konkrete beslutningsforslag kunne der eksempelvis allerede være bygninger, der kan anvendes til formålet, hvilket burde afdækkes inden der træffes beslutninger om en udvidelse.

Elisibannuaq er en institution med 21 pladser, hvoraf de 4 pladser er målrettet psykisk udviklingshæmmede ældre. Som forslagsstillerne korrekt påpeger, vil der i de kommende år

være et stigende behov for denne målgruppe. En udvikling Naalakkersuisut er bekendt med. Udvidelsen af institutionen Elisibannguaq kunne være en model, til at tilgodese dette. Det er væsentligt for at nævne, at behovet i dag ikke er akut, men stigende. Så det er et område og en udvikling, man skal være opmærksom på.

Netop for at komme udfordringerne i forkøbet er det for Naalakkersuisut vigtigt, at der foretages en målrettet indsats, der sikrer at boligmassen, antallet af pladser, medarbejdere og det reelle behov er tilpasset på den bedst mulige måde. Her kan gøres opmærksom på den i 2011 udarbejdede rapport af Deloitte. Denne rapport redegør netop for behovet, manglerne, mulighederne og begrænsningerne på hele institutionsområdet. Rapporten vil derfor være med til at danne grobund for de fremtidige ændringer på området, herunder prioriteringen af kommende udbygninger. Dette vil naturligvis ske i et tæt samarbejde med kommunerne og centrale aktører på området. På det sociale område er det vigtigt, at der samarbejdes og løftes i flok. Det er altafgørende for en god indsats, at alle parter er enige om målet og midlet, så indsatserne kan fungere i et hensigtsmæssigt samspil og forbedre vilkårene for de udsatte grupper i samfundet.

Naalakkersuisut ser velvilligt på forslag, der forbedrer vilkårene for de udsatte i det grønlandske samfund. Forslagsstillernes forslag vil derfor blive taget til efterretning i det videre arbejde med døgninstitutionsområdet. Det fremtidige arbejde med en stadig forbedring af forholdene for psykisk udviklingshæmmede voksne vil ske i et samarbejde med kommunerne, på et solidt vidensgrundlag og ud fra et helhedsperspektiv.

Naalakkersuisut anbefaler af ovenstående årsager, at forslaget om opførelsen af ældreegnede boenheder forkastes.